

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross section descriptive study) เพื่อศึกษาความผูกพันในองค์การของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สถาบันพระบรมราชชนก โดยศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์การของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรและปัจจัยที่ร่วมทำนายความผูกพันในองค์การของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สถาบันพระบรมราชชนก โดยปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยลักษณะองค์การ (Job organization) ปัจจัยด้านลักษณะงาน (Job characteristics) ปัจจัยประสบการณ์ในการทำงาน (Work experience) และสร้างสมการทำนายความผูกพันในองค์การของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรศึกษา

ประชากรศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 7 แห่ง ซึ่งข้อมูล ณ ปี 2552 มีจำนวน 276 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Yamane Taro, 1967)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

c = ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{โดย} \quad n &= \frac{276}{1 + 276(0.05)^2} \\ &= 163 \end{aligned}$$

ได้นักศึกษาดังกล่าว 163 คน เนื่องจากผู้วิจัยวางแผนการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ดังนั้นเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการคลาดเคลื่อนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสูญหายและการไม่ตอบกลับ ผู้วิจัยจึงวางแผนการเก็บข้อมูลเพิ่มประมาณร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่าง (ประคอง วรรณสูตร, 2542) ซึ่งได้อีก 33 คน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling)

2.2.1 แบ่งประชากรจำนวน 276 คนออกเป็นตามวิชาชีพของกลุ่ม 4 กลุ่ม ได้แก่

ทันตแพทย์, เกษตรกร, พยาบาลวิชาชีพ และวิทยากร

2.2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดสัดส่วนแยกตามสาขาวิชาชีพที่สังกัดแต่ละวิทยาลัย

การสาธารณสุขสิรินธร สถาบันพระบรมราชชนก ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ทันตแพทย์ จำนวน 45 คน, เกษตรกร จำนวน 32 คน, พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 40 คน และวิทยากร จำนวน 78 คน รวม 196 คน ซึ่งจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 2 การกำหนดประชากรและตัวอย่างในการศึกษา

วิทยาลัย การ สาธารณสุข สิรินธร	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	วิชาชีพ				รวม	วิชาชีพ				รวม
	ทันต แพทย์	เภสัช กร	พยาบาล วิชาชีพ	วิทยาจารย์		ทันต แพทย์	เภสัช กร	พยาบาล วิชาชีพ	วิทยาจารย์	
ชลบุรี	16	7	9	22	54	11	5	6	16	38
ขอนแก่น	17	9	21	25	72	12	6	15	18	51
พิษณุโลก	7	6	4	23	40	5	4	3	16	28
สุพรรณบุรี	9	4	5	10	28	6	3	4	7	20
ยะลา	3	6	4	16	29	2	4	3	11	20
ตรัง	6	5	7	5	23	4	4	5	4	17
อุบล	7	8	6	9	30	5	6	5	6	22
รวม	65	45	56	110	276	45	32	41	78	196

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามประกอบ ด้วยส่วนต่าง ๆ 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กรของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะองค์กร ลักษณะงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรบุคคลและการจัดการพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลในการทำงาน และปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กร เพื่อนำมาใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประเมินค่าให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สถาบันพระบรมราชชนก

3. สร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและแก้ไขให้มีความตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ความครอบคลุมของเนื้อหา และเกณฑ์การให้คะแนนตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และนำเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา

6. ได้นำแบบสอบถามที่ได้อนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมมาขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. นำแบบสอบถามไปทดลองกับอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 ชุด นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเที่ยงดังนี้ ภาวะผู้นำของหัวหน้า = 0.84, ความน่าเชื่อถือขององค์กร = 0.88, การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน = 0.77, ความมีอิสระของงาน = 0.76, ความเฉพาะเจาะจง

ของงาน = 0.89, ความท้าทายของงาน = 0.84, ผลย้อนกลับของงาน = 0.89, ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์กร = 0.74, ความรู้สึกว่าองค์กรเป็นที่พึงพิง = 0.77, ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน = 0.86, ทักษะของกลุ่มต่อองค์กร = 0.76, ความเชื่อมั่น การยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร = 0.85, ความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างมากในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร = 0.78 และความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพขององค์กร = 0.76

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร 7 แห่ง คือ จังหวัดชลบุรี, ขอนแก่น, สุพรรณบุรี, ยะลา, พิษณุโลก, ตรังและอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 196 ฉบับไปให้อาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัยเพื่อให้ส่งคืนตามกำหนด

2. การจัดทำข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจะคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้นมาใช้วิเคราะห์ โดยแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 196 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างกลับคืน 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.44 ของแบบสอบถามทั้งหมด ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

วิทยาลัยการ สาขาสุนัข ศิรินคร	กลุ่มตัวอย่าง					
	ส่ง		ได้รับกลับ		ใช้ได้	
	คน	%	คน	%	คน	%
ชลบุรี	38	19.4	38	19.4	38	19.9
ขอนแก่น	51	26.0	51	26.0	50	26.2
พิษณุโลก	29	14.8	29	14.8	26	13.6
สุพรรณบุรี	20	10.2	20	10.2	20	10.5
ศรีสะเกษ	17	8.7	17	8.7	16	8.4
อุบลราชธานี	21	10.7	21	10.7	20	10.5
ยะลา	20	10.2	20	10.2	20	10.5
รวม	196	100	196	100	191	100

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาส่งให้คณะกรรมาธิการให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การแปลค่าความหมายคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ได้กำหนดคะแนน วัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กรของอาจารย์ ลักษณะองค์การ ลักษณะงาน และประสิทธิภาพในการทำงาน

ระดับความคิดเห็น	กรณีข้อคำถาม เป็นคำถามเชิงบวก	กรณีข้อคำถาม เป็นคำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	5 คะแนน

ค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กร ปัจจัยลักษณะองค์กร ลักษณะงานและประสบการณ์ในการทำงานมี ทั้งหมด 14 หัวข้อ แบ่งเป็นส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามที่มี 5 ข้อย่อย มีช่วงคะแนน 5-25 คะแนน (หัวข้อภาวะผู้นำของหัวหน้า, ความน่าเชื่อถือได้ขององค์กร, ความเชื่อมั่น การยอมรับเป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร, ความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างมากในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร) ในการวิเคราะห์แบ่งระดับความคิดเห็น 3 ระดับ โดยใช้หลักสถิติการคำนวณค่าร้อยละ

(บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549, หน้า 27-34) ดังนี้

ค่าระดับของตัวแปร

ความหมาย

(80% ขึ้นไป) คะแนน >21

ถือว่ามีความคิดเห็นมาก

(60%-79%) คะแนน 17-21

ถือว่ามีความคิดเห็นปานกลาง

(น้อยกว่า 60%) คะแนน <17

ถือว่ามีความคิดเห็นน้อย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่มี 4 ข้อย่อย มีช่วงคะแนน 4-20 คะแนน (หัวข้อการมีส่วนร่วมในการบริหาร, ความเฉพาะเจาะจงของงาน, ความท้าทายของงาน, ผลย้อนกลับของงาน, ความรู้สึกที่องค์กรเป็นที่พึงพิงได้, ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน, ความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการรักษาสถานภาพเป็นสมาชิกขององค์กร) ในการวิเคราะห์แบ่งระดับความคิดเห็น 3 ระดับ โดยใช้หลักสถิติการคำนวณ ค่าร้อยละ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549, หน้า 27-34) ดังนี้

ค่าระดับของตัวแปร

ความหมาย

(80% ขึ้นไป) คะแนน > 17

ถือว่ามีความคิดเห็นมาก

(60%-79%) คะแนน 14 -17

ถือว่ามีความคิดเห็นปานกลาง

(น้อยกว่า 60%) คะแนน <14

ถือว่ามีความคิดเห็นน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามที่มี 3 ข้อย่อยมีช่วงคะแนน 3-15 คะแนน (หัวข้อความมีอิสระของงาน, ความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญสำคัญต่อองค์กร, ทักษะของบุคคลต่อองค์กร) ในการวิเคราะห์แบ่งระดับความคิดเห็น 3 ระดับ โดยใช้หลักสถิติการคำนวณค่าร้อยละ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549, หน้า 27-34) ดังนี้

ค่าระดับของตัวแปร

ความหมาย

80% ขึ้นไป) คะแนน > 13

ถือว่าอาจารย์มีความคิดเห็นมาก

(60%-80%) คะแนน 11 -13

ถือว่าอาจารย์มีความคิดเห็นปานกลาง

(น้อยกว่า 60%) คะแนน <11

ถือว่าอาจารย์มีความคิดเห็นน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลโดยใช้สถิติพรรณนาในรูปของค่าความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ลักษณะองค์การ ลักษณะงานและประสบการณ์ในการทำงาน และความผูกพันในองค์การโดยใช้สถิติพรรณนาในรูปของค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะองค์การ ลักษณะงาน และประสบการณ์ในการทำงานกับความผูกพันในองค์การของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of significant) ที่ระดับ 0.05
4. วิเคราะห์หาปัจจัยทำนายความผูกพันในองค์การของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหากลุ่มทำนายที่สามารถร่วมกันทำนายความผูกพันในองค์การและสร้างสมการแสดงความผูกพัน กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of significance) ที่ระดับ 0.05